

УДК 78.071.1(510)Авшаломов"19/200"(045)

DOI <https://doi.org/10.32782/facs-2025-3-1-27>

Ірина ПОЛЬСЬКА

доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри теорії та історії музики, Харківська державна академія культури, Бурсацький узвіз, 4, м. Харків, Україна, 61057

ORCID: 0000-0003-3546-5900

Чжуцзюнь КУН

аспірантка кафедри теорії та історії музики, Харківська державна академія культури, Бурсацький узвіз, 4, м. Харків, Україна, 61057

ORCID: 0000-0002-0288-4781

Бібліографічний опис статті: Польська, І., Кун, Чж. (2025). Творча постать Аарона Авшаломова та її вплив на розвиток китайського музичного мистецтва XX ст. *Fine Art and Culture Studies*, 3-1, 189–198, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2025-3-1-27>

**ТВОРЧА ПОСТАТЬ ААРОНА АВШАЛОМОВА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК
КИТАЙСЬКОГО МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА XX СТ.**

Статтю присвячено визначенню характеру засадничого впливу видатного композитора і культурного діяча XX ст. Аарона Авшаломова на формування і розвиток китайського музичного мистецтва XX – початку XXI ст. **Актуальність** роботи детермінована масштабом мистецької постаті Аарона Авшаломова, важливістю наукового осягнення ролі цього композитора у становленні нового музичного мистецтва Китаю XX – початку XXI ст. та практичною відсутністю таких досліджень в українському музикознавстві. **Мета дослідження** – розкрити історичне значення творчої постаті та діяльності Аарона Авшаломова та визначити його вплив на розвиток китайського музичного мистецтва XX – початку XXI ст. **Методами дослідження** є історичний, персоналістичний, аксіологічний, культурологічний та діяльнісний.

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що у статті уперше в українському музикознавстві визначено мистецько-світоглядні позиції Аарона Авшаломова та обґрунтовано характер його історичного впливу на розвиток китайського музичного мистецтва XX – початку XXI ст.

Підкреслено величезну захопленість Авшаломова традиційною китайською музикою. Узагальнено визначення засадничої ролі творчої постаті, мистецької діяльності та композиторської спадщини Аарона Авшаломова в формуванні китайського музичного мистецтва XX століття у світовому науковому дискурсі. Акцентовано широке визнання Аарона Авшаломова у Китаї як одного з найбільш шанованих іноземних митців. Висвітлено мистецькі заходи в Китаї на честь ювілею композитора.

У **висновках** підкреслено величезний вплив творчої постаті та мистецької діяльності Аарона Авшаломова на історичну долю китайського музичного мистецтва XX – початку XXI ст. Перспективи подальших досліджень можуть бути пов'язаними з конкретизацією культуротворчої ролі митця, детальним вивченням його музично-теоретичного і композиторського доробку, а також педагогічної діяльності.

Ключові слова: Аарон Авшаломов, музичне мистецтво, китайська музика, творча постать, композитор, творча діяльність, міжкультурний діалог «Схід – Захід».

Ірина POLSKA

Habilitation Doctor of Art Criticism, Professor, Professor at the Department of Theory and History of Music, Kharkiv State Academy of Culture, 4 Bursatsky Descent, Kharkiv, Ukraine, 61057

ORCID: 0000-0003-3546-5900

ZhuJun KONG

Postgraduate student of the Department of Theory and History of Music, Kharkiv State Academy of Culture, 4 Bursatsky Descent, Kharkiv, Ukraine, 61057

ORCID: 0000-0002-0288-4781

To cite this article: Polska, I., Kong, Zh. (2024). Tvorchcha postat Aarona Avshalomova ta yii vplyv na rosvytok kytais'kogo musychnogo mystetstva XX stolittia [The creative figure of Aaron Avshalomov and his influence on the development of Chinese musical art in the XX century]. *Fine Art and Culture Studies*, 3(1), 189–198. doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2025-3-1-27>

and its influence on the development of Chinese musical art of the 20th century]. *Fine Art and Culture Studies*, 3-1, 189–198, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2025-3-1-27>

THE CREATIVE FIGURE OF AARON AVSHALOMOV AND ITS INFLUENCE ON THE DEVELOPMENT OF CHINESE MUSICAL ART OF THE 20TH CENTURY

The article is devoted to determining the nature of the fundamental influence of the outstanding composer and cultural figure of the 20th century. Aaron Avshalomov on the formation and development of Chinese musical art of the 20th – early 21st centuries. The relevance of the work is determined by the scale of the Aaron Avshalomov's artistic figure, the importance of scientific understanding of the role of this composer in the formation of the new musical art of China of the 20th – early 21st centuries, and the practical absence of such research in Ukrainian musicology. The purpose of the research is to reveal the historical significance of the creative figure and activity of Aaron Avshalomov and to determine his influence on the development of Chinese musical art of the 20th – early 21st centuries. The research methods are historical, personalistic, axiological, culturological, and activity-based.

The scientific novelty of the study lies in the fact that the article, for the first time in Ukrainian musicology, defines the artistic and ideological positions of Aaron Avshalomov and substantiates the nature of his historical influence on the development of Chinese musical art of the 20th – early 21st centuries.

Avshalomov's great passion for traditional Chinese music is emphasized. The definition of the fundamental role of the creative figure, artistic activity and composer's legacy of Aaron Avshalomov in the formation of Chinese musical art of the 20th century in the world scientific discourse is generalized. The enormous respect in China for the figure of Aaron Avshalomov as one of the most respected foreign musicians who lived and worked in China is emphasized. Artistic events in China in honor of the composer's anniversary are highlighted.

The conclusions emphasize the enormous influence of the creative figure and artistic activity of Aaron Avshalomov on the historical fate of Chinese musical art of the 20th – early 21st centuries. Prospects for further research may be related to the specification of the artist's cultural role, a detailed study of his music-theoretical and compositional achievements, as well as his pedagogical activities.

Key words: Aaron Avshalomov, musical art, Chinese music, creative figure, composer, creative activity, intercultural dialogue “East – West”.

Актуальність проблеми. Величезна роль в історії китайської національної музичної культури Новітнього часу належить видатному композитору і музичному діячу Аарону Авшаломову (1894–1965). Саме цьому талановитому митцю судилося стати одним з засновників нового китайського музичного мистецтва XX століття, «основоположником китайської опери європейського типу, китайської симфонії та китайського балету, а також одним з фундаторів жанрів інструментального концерту в китайській музиці» (Польська, Кун Чжуцзюнь, 2021, с. 118), а також китайського інструментального концерту. «Сама творча постать цього митця та його художня спадщина фактично уособлюють в собі ідею плідного діалогу культур Сходу та Заходу» (Кун Чжуцзюнь, 2022: 359). Тож характеристика творчої постаті Аарона Авшаломова та його ролі у формуванні і розвитку сучасного музичного мистецтва Китаю є надзвичайно важливими і потребують наукового осягнення. **Актуальність** пропонованої статті детермінована масштабом мистецької постаті Аарона Авшаломова, важливістю наукового осягнення ролі цього композитора у становленні нового музичного мистецтва

Китаю XX – початку XXI ст. та практичною відсутністю таких досліджень в українському музикознавстві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У світовому науковому дискурсі (насамперед китайському та американському) творчій постаті Аарона Авшаломова та його значенню в історії китайської музичної культури присвячено чимало публікацій. Серед найбільш значущих відзначимо зокрема статті Джона Вінзенберга (*John Winzenburg*) “Aaron Avshalomov and New Chinese Music in Shanghai, 1931–1947” (Winzenburg, 2012) та “Musical-Dramatic Experimentation in the Yangbanxi: A Case for Precedence in The Great Wall” (Winzenburg, 2016), в яких розкрито роль А. Авшаломова у формуванні нових шляхів розвитку китайської музики, зокрема, у музично-театральній царині. В свою чергу, Руй Лі (*Rui Li*) у дисертації “Global musical modernism in China” (Rui Li, 2024) розкриває художні та культуротворчі ідеї композитора та визначає його величезний внесок у формування в Китаї нового модерного музичного мистецтва. Ексклюзивну роль А. Авшаломова у справі кардинального оновлення китайської музики шляхом її творчої взаємодії з музичним

мистецтвом Заходу підкреслює й японська науковиця Ясуко Єномото (*Yasuko Enomoto*) (Enomoto, 2003).

Важливими віхами сучасного музикознавчого осягнення фундаторської ролі Аарона Авшаломова в історії китайського музичного мистецтва XX–XXI ст. є публікації багатьох китайських дослідників. Серед них особливо відмітимо статті двох видатних китайських культурних діячів – «Іноземець, який присвятив себе вивченню китайської народної музики: ідеї та практика Аарона Авшаломова» відомого перекладача, засновника Великої китайської енциклопедії, близького друга й однодумця А. Авшаломова Цзян Чуньфана (*Jiang Chunfang*, 1983), написану на основі власних спогадів про мистецькі погляди та творчу діяльність композитора, та «Від Муніципального концерту китайської музики до майбутнього китайської музики та драми» письменника та мистецтвознавця Фу Лея (*Fu Lei*, 2007), а також ґрунтовну статтю Сюй Хаоян «Внесок Авшаломова у розвиток сучасної китайської музики» (*Xu Haoyang*, 2017), в якій всебічно обґрунтовано засадничу роль митця у цьому процесі.

Втім в українській музикології творча постать Аарона Авшаломова, його композиторська спадщина і роль в історії музичної культури XX ст. є, на превеликий жаль, малодослідженими. Зазначимо, що переважна більшість публікацій, присвячених цій проблематиці, репрезентована саме працями авторок цієї статті (Польська І. І., Кун Чжуцзюнь, 2021; Кун Чжуцзюнь, 2020; Кун Чжуцзюнь, 2021-1; Кун Чжуцзюнь, 2021-2; Кун Чжуцзюнь, 2022; Кун Чжуцзюнь, 2023-1; Кун Чжуцзюнь, 2023-2; Кун Чжуцзюнь, 2024).

Мета дослідження – розкрити історичне значення творчої постаті та діяльності Аарона Авшаломова та визначити його вплив на розвиток китайського музичного мистецтва XX – початку XXI ст.

Виклад основного матеріалу дослідження. Композитор Аарон Авшаломов (1894–1965) прожив у Китаї майже тридцять років свого життя і мав особливу любов до цієї країни. Майже уся творчість митця пов’язана з образами китайської історії і культури.

Композиторська спадщина Аарона Авшаломова включає в себе десятки творів, які виконуються у Китаї та далеко за його межами.

Серед них: 4 опери, написані на китайські історико-легендарні сюжети («Гуань Ін – богиня милосердя» (1925), «Сутінкові години Ян Гуйфей» (1933), «Велика стіна» (1941) та опера-балет «Нірвана Фенікса» за мотивами однойменної поеми Го Можо), 5 балетів (««Душа Цинь», 1925–1926; «Сон Вей Лянь», 1935, в останній редакції – «Пробудження від сну в стародавньому храмі», 1941; «Будда та п’ять планетних божеств», 1942; «Чанг Куей» та «Фенг Хуанг», 1943 р.) (Польська, Кун Чжуцзюнь, 2021, с. 119–120), 4 симфонії, симфонічна поема «Хутуни Пекіну», 3 інструментальні концерти (для фортепіано, скрипки та флейти), концертні твори для *piano* та *erhu* з оркестром, вокально-оркестрова поема «Останні слова Цін-Вень», жіноче соло «Вербовий берег», присвячене Мей Ланьфану, вокальні твори на вірші з «Книги пісень» та поезії доби Тан, тощо.

Авшаломов присвятив своє життя китайській музиці та написав багато статей про реформування китайської музики та опери. У своїй мистецькій та культуротворчій діяльності він активно співпрацював з багатьма видатними китайськими діячами, серед яких – композитори Шень Чжибай (*Shen Zhibai*), Сянь Сінхай (*Xian Xinghai*), Не Ер (*Nie Er*), Хе Лютін (*He Luting*), Рен Гуан (*Ren Guang*), виконавець Вей Чжунле (*Wei Zhongle*) та ін. (Qi Binbin).

Музикознавець Сюй Хаоян (*Xu Haoyang*) у своїй статті, присвяченій визначенню ролі Аарона Авшаломова у розвитку китайського музичного мистецтва XX – початку XXI ст., зазначає, що саме цей митець «привернув широку увагу до традиційної китайської народної музики та сприяв її всебічному та різнобічному розвитку та процвітанню» (*Xu Haoyang*, 2017). Визначаючи роль Авшаломова в історії музичної культури Китаю, він підкреслює, що «внесок <...> композитора у розвиток сучасної китайської <...> музики є незабутнім. Він присвятив все своє життя спадщині, реформуванню та розвитку традиційної китайської народної музики, подавав приклад прогресивній молоді та літературним і мистецьким діячам моєї країни, пропагував прекрасні твори видатних митців та повернув китайському народові традиційну китайську музику» (*Xu Haoyang*, 2017).

Узагальнюючи історичне значення діяльності Аарона Авшаломова, Сюй Хаоян визначає основні концептуальні позиції, які насамперед

детермінують внесок композитора до розвитку сучасної китайської музики.

Перша з них, на думку дослідника, полягає в тому, що Авшаломов був одним з перших митців тієї доби (20–30-ті роки XX ст.), хто наголошував на необхідності для китайських композиторів дотримуватися традиційної китайської музики та розвивати її в сучасних умовах (Xu Naoyang, 2017).

Як особливо підкреслює Сюй Хаоян, на той час «основною тенденцією китайської музики була тотальна вестернізація» (Xu Naoyang, 2017). (Зауважимо, що існування «тотальної вестернізації» (He Yilin, 2021) у китайському мистецтві 1930-х років підкреслює також музикознавець Хе Ілін, визначаючи роль у подальшому переборенні цієї тенденції іншого видатного іноземного музиканта – композитора та піаніста Олександра Черепніна). (He Yilin, 2021). Так, зокрема, розроблена Сяо Юмеєм у 1927 році освітня система Шанхайської Національної музичної консерваторії «повністю базувалася лише на західній традиції, а китайську традиційну музику було виключено з основної навчальної програми» (Польська, 2024, с. 7).

За твердженням Сюй Хаоян, Аарон Авшаломов вважав, що якщо «традиційна китайська музика перестане існувати й не послужить основою сучасної китайської музики, то вона неминуче вимре» (Xu Naoyang, 2017). Щоб уникнути подібних ситуацій, Авшаломовим було виснуто «концепцію динамічного розвитку» (Xu Naoyang, 2017), згідно якої китайську національну музику «не потрібно зберігати, як древні артефакти, а слід розвивати, інтегруючи її традиційні мелодійні візерунки з передовими західними гармонійними ідеями, оркестровими особливостями та сучасними структурними контрукціями» (Xu Naoyang, 2017). За глибоким переконанням Авшаломова, саме цей шлях призведе до того, щоб «традиційна китайська музика могла стати безсмертною» (Xu Naoyang, 2017).

У цьому сенсі погляди Авшаломова були співзвучними поглядам Олександра Черепніна, який у своїх спогадах зазначав: «Коли я був вперше в Шанхаї <...>, мене <...> пригнічувало те, що, коли китайські композитори (сучасні) почали складати для інтернаціональних інструментів (рояль, скрипка, оркестр), вони складали музику, що нічим не виходить з китайських народних або традиційних

джерел» (Korabelnikova, 2008, с. 145), підкреслюючи, що в цій ситуації він бачив свою місію насамперед у тому, щоб навчати «китайців залишатися китайцями» (Korabelnikova, 2008, с. 146). Зауважимо, що «наполеглива багаторічна діяльність Черепніна у цьому напрямі великою мірою сприяла, за оцінками усіх сучасних китайських і американських дослідників цієї проблематики, пробудженню національної самосвідомості китайських композиторів, заклавши міцний фундамент для створення китайського музичного стилю» (Польська, 2024, с. 7). Теж саме слід, безумовно, зазначити стосовно багаторічної плідної творчої діяльності А. Авшаломова в цьому напрямі.

Концептуальна позиція Аарона Авшаломова стосовно шляхів розвитку китайської національної музики полягала також в ідеї урізноманітнення традиційної китайської музики та створення її нових форм.

За ствердженням Сюй Хаоян, Авшаломов «чудово розумів, що досить важко привернути увагу публіки, покладаючись виключно на традиційну народну інструментальну музику та пісні» (Xu Naoyang, 2017). Композитор багато розмірковував щодо вирішення проблем подальшого розвитку традиційного музичного мистецтва Китаю та шляхів його популяризації. У процесі пошуку рішень він постійно обговорював свої ідеї й шляхи їхнього практичного вирішення із своїми однодумцями, намагаючись передусім вирішити організаційні питання, котрі постають у даному річизі.

Так, серед найважливіших напрямів щодо підвищення популярності традиційної китайської музики Аарон Авшаломов визначав такі: 1) наявність видавництв, які «публікуватимуть пісні та інші музичні твори у національних стилях» (Xu Naoyang, 2017); 2) наявність шкіл, які «використовуватимуть ці твори як навчальні матеріали» (Xu Naoyang, 2017); 3) наявність звукозаписних компаній, які «записуватимуть ці твори та широко їх розповсюджуватимуть» (Xu Naoyang, 2017); 4) наявність радіостанцій, які «трансляють цю музику, щоб виключити вульгарні твори, що імітують західні стилі та популярну декадентську музику» (Xu Naoyang, 2017). Втім, як слушно зазначає Сюй Хаоян, у Китаї «усі ці умови були відсутні у 1920-ті та 1930-ті роки» (Xu Naoyang, 2017).

Одним із найважливіших шляхів вирішення цієї проблеми Авшаломов, за свідченням його друга і соратника, відомого культурного діяча Цзян Чуньфана, вважав створення та сценічну постановку музично-драматичних творів, які б сприяли, за його переконанням, «залученню широкої аудиторії до прослуховування новоствореної китайської народної музики» (Jiang Chunfang, 1983). Тож задля збереження традиційної китайської музики та створення нового, сучасного національного музичного мистецтва, Аарон Авшаломов свідомо звертається у своїй композиторській творчості насамперед до музичного театру, до жанрів опери і балету, в яких прагне органічно поєднати східні та західні художні засади і принципи.

Свої мистецько-світоглядні позиції Аарон Авшаломов неодноразово висловлював як в усних виступах і бесідах, так і у письмовій формі. Найбільш цілісне й обґрунтоване викладення власних художніх поглядів було здійснено композитором у його трактаті «Нотатки про можливий розвиток китайської музики». Центральною проблемою, яка хвилює автора цієї праці, є проблема оптимізації балансу між збереженням національних традицій та впливом вестернізації в сфері музичного мистецтва.

Так, зокрема, Авшаломов висловлює думку про те, що «прийняття передових іноземних творчих методів може призвести молодих композиторів до музичних крайнощів, але якщо їхнє духовне і культурне життя буде тісно інтегроване і пов'язане з народом, то нові композиторські знання, котрі вони приймуть, напевно стануть мовою, яка може бути широко прийнята народом» (Xu Naoyang, 2017). Водночас митець наголошує на тому, що «передові методи створення музики на Заході необхідно критично вивчати та обговорювати» (Xu Naoyang, 2017). У своїх висловлюваннях він особливо акцентує на цьому: «Ми не можемо сліпо “просувати вестернізацію” і повністю відмовитися від традиційної музики та культурної спадщини Китаю. Ми повинні “використовувати минуле для сьогодення” та “використовувати Захід для Китаю” і знайти правильні методи, які дозволять зробити західну теорію та методи композиції більш застосовними до традиційної китайської музики та культурних матеріалів» (Bian Zushan, 2009).

Характеризуючи погляди митця, Сюй Хаоян підкреслює, що «Пристрасть і відданість Авшаломова справі традиційної китайської народної музики торкнулися прогресивних діячів літературних і мистецьких кіл Шанхаю на той час і принесли йому підтримку і допомогу» (Xu Naoyang, 2017).

Головною ідеєю усієї творчої діяльності Аарона Авшаломова було новітнє відродження національної китайської музики шляхом її органічного поєднання з європейською музичною традицією.

Тож цілком закономірним є той факт, що саме Аарон Авшаломов (разом із Шень Чжибаєм і Чжан Меєм) став фундатором заснованої у 1935 р. Китайської асоціації дослідження музики (*Chinese Music Research Association*), до діяльності якої швидко залучилося багато митців. (Wei Zhongle).

У своїй творчій діяльності Авшаломов прагнув виявити шляхи поєднання традиційної китайської музики та західної теорії і практики музичної композиції. Починаючи зі своїх найперших творів, він успішно намагався «розповідати китайські історії, використовуючи західну музичну мову» (Composer Aaron Avshalomov). Авшаломов «поєднав красу китайської та західної музики зі своїм унікальним стилем оркестрування» (Concert in Honor of the 130th Anniversary, 2024).

Як зазначає Руй Лі (*Rui Li*) у дисертації “Global musical modernism in China”, Авшаломов вважав, що, вивчаючи західну музику, необхідно «спочатку привести її до стандарту, прийнятого для китайської аудиторії» (Li Rui, 2024, с. 52), та закликав китайських композиторів «використовувати західні музичні техніки, яким вони навчилися, для вираження та розвитку власних музичних традицій Китаю» (Li Rui, 2024, с. 52).

Характеризуючи історичне значення діяльності митця щодо втілення ідей синтезу східної та західної музики, відомий китайський композитор Рен Гуан (*Ren Guang*) визначав: «Шлях застосування західних технік до китайських елементів також був сформований під впливом Авшаломова, прямо чи опосередковано» (Li Rui, 2024, с. 52).

За слушним висловом музикознавця Цзо Чженьгуань, саме Аарон Авшаломов та Олександр Черепнін, котрі жили й працювали у Китаї в першій половині XX ст., «створили велику

кількість творів з китайськими темами та образами й мали великий вплив на китайську музичну культуру, а також послужили корисним натхненням для китайських композиторів своїм досвідом інтеграції традиційної китайської та західної музики» (Zuo Zhenguan, 2023). Він зазначає, що ці митці, «маючи глибоке розуміння традиційної китайської музичної культури, <...> повністю звільнилися від впливу “екзотики” <...> і створювали музичні твори із суттю китайської культури» (Zuo Zhenguan, 2023). Підкреслюючи, що «більшість творів, створених Авшаломовим у Китаї, включаючи симфонії, опери, балети тощо, можна вважати воістину “китайськими творами”» (Zuo Zhenguan, 2023), дослідник впевнено наголошує на тому, що цей видатний митець «за правом має називатися “китайським композитором”» (Zuo Zhenguan, 2023).

Внесок А. Авшаломова до розвитку китайської музики надзвичайно високо оцінював відомий письменник, мистецтвознавець і перекладач Фу Лей (*Fu Lei*), який підкреслював: «китайська музика збагатилася тембром і виразною силою <...>, у китайську музику було додано гармонію та поліфонію, при цьому збереглися китайські мелодії. <...> Але, на мій подив, це досягнення було зроблено іноземним композитором» (Fu Lei, 2007).

У переважній більшості китайських публікацій, присвячених Аарону Авшаломову, підкреслюється, що серед багатьох іноземних музикантів саме він здійснив найбільший вплив на сучасний розвиток китайської музики та найглибший внесок до китайсько-європейського музичного діалогу.

Постать Аарона Авшаломова є дотепер надзвичайно шанованою в Китаї, а ювілейні дати життя композитора урочисто «святкуються навіть на офіційному рівні» (Польська, Кун Чжуцзюнь, 2021, с. 120).

Свідченням величезної поваги до цього композитора і визнанням його історичної ролі в формуванні нового китайського музичного мистецтва ХХ століття є зокрема те, що він є «єдиним з іноземних музикантів, ім'я якого вписано до Великої китайської енциклопедії» (Кун Чжуцзюнь, 2021, с. 117).

Видатний китайський диригент, голова Альянсу симфонічних оркестрів Китаю Бянь Зушань зазначав: «Аарон Авшаломов <...> присвятив своє життя справі китайської

народної музики. Більшість життя та творчості Аарона Авшаломова була тісно пов'язана з Китаєм. Він присвятив своє життя вивченню китайської народної музики та створенню різних жанрів музики у китайському стилі. Його невпинні зусилля та унікальний внесок у музичну індустрію Китаю гідні схвалення та захоплення» (Bian Zushan, 2009).

За висловленням відомого вченого Чжан Яцзін, «Аарон Авшаломов <...> зробив величезний внесок до музичної культури Китаю, створивши велику кількість творів на китайську тематику, котрі мали великий вплив на розвиток китайського музичного мистецтва ХХ століття» (Zhang Yajing, 2011). Протягом свого життя Аарон Авшаломов створив десятки творів на китайську тематику, більшість з яких були написані в період з 1917 до 1947 року, коли він майже весь час жив у Китаї. За ствердженням Чжан Яцзін, музика, яку композитор створював після переїзду в 1948 році до Сполучених Штатів, «все ще мала <...> китайський стиль» (Zhang Yajing, 2011).

На честь Аарона Авшаломова у 1980-ті роки у різних містах Китаю було проведено цілу серію офіційних пам'ятних концертів, в організації яких прийняли участь колишні друзі та соратники митця – видатні китайські культурні діячі Цзян Чуньфан, Вей Чжунле та інші (Winzenburg, 2012, с. 64).

У листопаді 2024 р. виповнилося 130 років від дня народження Аарона Авшаломова. Ця річниця широко й урочисто відзначалася в Китаї. Їй були присвячені численні концерти, музичні свята, телевізійні передачі, газетні й журнальні статті тощо, які висвітлювали величезну історичну роль творчої діяльності митця в формуванні нового музичного мистецтва Китаю ХХ–ХХІ ст. У цих публікаціях наголошувалося на тому, що Аарон Авшаломов був «великим знавцем Китаю» (Composer Aaron Avshalomov), глибоко полюбляв китайську культуру та присвятив своє життя розвитку китайської музики. Він був першим композитором, який оркестрував знамениту пісню «Марш добровольців», котра згодом стала китайським національним гімном. Його симфонічна поема «Хутуни Пекіну» зберегла звучання старовинного Пекіна, а опера «Мен Цзяннуй» («Велика стіна») «вивела китайську музичну драму на світову сцену» (Composer Aaron Avshalomov).

Надзвичайно масштабні заходи з нагоди святкування 130-річчя з дня народження Аарона Авшаломова відбулися в Шанхаї – місті, з яким пов'язані найбільш плідні роки мистецького життя композитора та його найвищі творчі досягнення. Для вшанування пам'яті цього видатного музиканта Шанхайський симфонічний оркестр спеціально запросив його онука, всесвітньо відомого американського композитора і диригента Девіда Авшаломова (*David Avshalomov*), щоб той «диригував класичними творами свого діда» (*Composer Aaron Avshalomov*). Цей концерт став визначною подією культурного життя Китаю. Так, зокрема, в статті під назвою «Данина поваги Майстру музики» йшлося про «блискучий концерт, присвячений великому композитору Аарону Авшаломову» (*Concert in Honor of the 130th Anniversary*, 2024), що відбувся у Шанхайському симфонічному залі.

Дослідник Ци Бінбін називає Аарона Авшаломова «китайським композитором симфонічної музики, оскільки він зробив особливий внесок у розвиток китайської симфонічної музики в 1930-х і 1940-х роках» (*Qi Binbin*).

Японська музикознавиця Ясуко Еномото, зазначаючи, що в 1930-ті роки популяризація західної музики та вдосконалення китайської музики не були добре зрозумілі пересічній людині» (*Yasuko Enomoto*, 2003, с. 206), підкреслює, що саме Авшаломов «несподівано підняв тему злиття китайської та західної музики, зробивши великий вплив на китайський музичний світ» (*Yasuko Enomoto*, 2003, с. 206).

Зауважимо, що окрім плідної композиторської та громадсько-культуротворчої праці, Аарон Авшаломов приділяв увагу й педагогічній діяльності. Він наставляв і підтримував деяких молодих китайських музикантів, надаючи їм теоретичні знання в області західної музики.

Серед кращих учнів Авшаломова був китайський музичний теоретик, перекладач і композитор Шень Чжибай (*Shen Zhibai*), який згодом став одним із його найближчих друзів

та соратників у мистецькій сфері. Творчі відносини між обома митцями активно сприяли їх професійному взаємозбагаченню. Музикознавиця Руї Лі (*Rui Li*) у дисертації, присвяченій музичному модернізму в Китаї, зазначає, що Авшаломов навчав Шень Чжибая західній гармонії та композиції, а той, в свою чергу, допомагав вчителєві в практичній реалізації сценічних постановок його музично-театральних творів. (*Rui Li*, 2023, с. 51). Дослідниця підкреслює, що складність таких постановок полягала в офіційному обмеженні діяльності драматичних і музичних театрів у Шанхаї, котрий в 1930–40-ві роки перебував під владою Японії (*Rui Li*, 2023, с. 51). За ствердженням Дж. Вінценберга, Шень Чжибай також запросив Авшаломова викладати свій композиторський досвід у консерваторії, щоб допомогти студентам Шанхайської музичної консерваторії отримати доступ до більш глибокого дослідження музики в китайському стилі (*Winzenburg*, 2012, р. 68).

Висновки і перспективи подальших досліджень. Творча постать видатного музиканта та культурного діяча Аарона Авшаломова є надзвичайно яскравою і значущою. Особливо шанованою вона є у Китаї, розвитку музичного мистецтва якого композитор присвятив своє життя. Саме Авшаломов став основоположником більшості жанрових напрямів (опери, симфонії, балету, інструментального концерту) в китайському музичному мистецтві ХХ ст. Творча спадщина Авшаломова сприймається у Китаї як «національний здобуток, а також як символ вдалого синтезу східної та західної культурних традицій» (*Кун Чжуцзюнь*, 2023: 342).

Мистецька діяльність Аарона Авшаломова здійснила величезний вплив на історичну долю китайського музичного мистецтва ХХ – початку ХХІ ст.

Перспективи подальших досліджень можуть бути пов'язаними з ретельним вивченням музично-теоретичного і композиторського доробку митця, а також конкретизацією його культуротворчої ролі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кун Чжуцзюнь. Аарон Авшаломов – фундатор китайської оперної та симфонічної музики ХХ ст. *Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття* : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 23–24 квіт. 2020 р. / Харків. держ. акад. культури, Нац. акад. мистецтв України. Харків, 2020. С. 118–120.
2. Кун Чжуцзюнь. Аарон Авшаломов як фундатор жанру китайського академічного балету. *Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття* : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених, 22–23 квіт. 2021 р. Харків, ХДАК, 2021. С. 144–145.

3. Кун Чжуцзюнь. Жанр інструментального концерту в творчості Аарона Авшаломова. *Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку* : матер. міжнар. наук. конф. (22–23 листопада 2023 р.) / під ред. доц. Н. Рябухи та ін. Харків : ХДАК, 2023. С. 153–154.
4. Кун Чжуцзюнь. Інноваційні особливості композиторського стилю Аарона Авшаломова (на матеріалі аналізу Концерту для флейти з оркестром). *Актуальні питання гуманітарних наук* : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники: М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 70. Том 1. С. 166–171.
5. Кун Чжуцзюнь. Музика А. Авшаломова відкриває музичний фестиваль «Китай зараз» у Нью-Йорку: діалог Сходу та Заходу. *Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку* : матер. міжнар. наук. конф. (17–18 листопада 2022 р.) / під ред. доц. Н. Рябухи та ін. Харків : ХДАК, 2022. С. 358–359.
6. Кун Чжуцзюнь. Музика Аарона Авшаломова як символ культурної взаємодії Сходу та Заходу: європейські концерти Шанхайського симфонічного оркестру. *Культура та інформаційне суспільство XXI ст.* : матеріали міжнар. наук. конф., 20–21 квітня 2023 р. Харків : ХДАК, 2023. С. 341–343.
7. Кун Чжуцзюнь. Оперна творчість Аарона Авшаломова. *Музичне мистецтво і культура : науковий вісник Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової*. Вип. 33. Кн. 1. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 109–120.
8. Кун Чжуцзюнь. Симфонічна поема «Хутуни Пекіна» (“Beiping Hutong”) Аарона Авшаломова: драматургічні та мовно-композиційні особливості. *Актуальні питання гуманітарних наук* : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [ред.-упоряд.: М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. 75. Том 2. С. 36–42.
9. Польська І. І., Кун Чжуцзюнь. Творча діяльність Аарона Авшаломова в контексті розвитку музичного мистецтва Китаю ХХ століття. *Китайська цивілізація: традиції та сучасність* : матеріали міжнародної наукової конференції, 24 листопада 2021 р. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 118–121.
10. Польська І. І. Відгук офіційного опонента на дисертацію Сун Мейсюань «Взаємодія жанрової та виконавської стилістики в фортепіанних творах китайських композиторів», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво». URL: <https://num.kharkiv.ua/science/disposable-council-025>
11. Bian Zushan. He dedicated his life to the cause of Chinese folk music. In commemoration of the 115th anniversary of the birth of Aaron Avshalomov. URL: <https://jx100.rymusic.art/detail/835475> (In Chinese).
12. Composer Aaron Avshalomov URL: https://www.sohu.com/a/807863353_121286085 (In Chinese).
13. Enomoto, Yasuko. Musicians' Capital: Shanghai: The Origins of Western Music in Modern China. Shanghai : Shanghai Music Press, 2003. 320 p.
14. Fu Lei. Talking about the future of Chinese music and drama from the “Municipal Chinese Music Concert”. URL: <https://renzhux.wordpress.com/2007/06/01/从“工部局中国音乐会”说到中国音乐与戏剧底前/> (In Chinese).
15. He Yilin. A brief discussion on the contribution and influence of Russian composer Zilpin on Chinese and Japanese music activities. 2021-03-15. URL: <https://www.fx361.cc/page/2021/0315/7769390.shtml> (In Chinese).
16. Honoring the Master of Music – Concert in Honor of the 130th Anniversary of the Birth of Aaron Avshalomov. Shanghai : Dudu Strange History. 2024-09-12. URL: https://www.sohu.com/a/808373434_121654133 (In Chinese).
17. Jiang Chunfang. A Foreigner Who Dedicated Himself to the Study of Chinese Folk Music: The Ideas and Practices of Aaron Avshalomov. *Music Lover*, 1983 (1) (In Chinese).
18. Korabelnikova L. Alexander Tcherepnin: The Saga of a Emigré Composer. Edited by Anna Winestein. Translated by Sue-Ellen Hershmann-Tcherepnin. Bloomington : Indiana University Press, 2008. 288 p.
19. Li, Rui (2024). Global musical modernism in China, 1927–1979. MPhil(R) thesis. University of Glasgow. 2023. 136 p.
20. Qi Binbin. Avshalomov, Aaron. URL: <https://jx100.rymusic.art/detail/835475> (In Chinese).
21. Wei Zhongle. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Wei_Zhongle
22. Winzenburg, John (2012). Aaron Avshalomov and New Chinese Music in Shanghai, 1931–1947. *Twentieth-Century China*. 37 (1): 50–72.
23. Winzenburg, J. (2016). Musical-Dramatic Experimentation in the Yangbanxi: A Case for Precedence in The Great Wall. In: Clark P., Pang L., Tsai TH. (eds). Listening to China's Cultural Revolution. *Chinese Literature and Culture in the World*. Palgrave Macmillan, New York. 2016. Pp. 189–212.
24. Xu Haoyang. Avshalomov's contribution to the development of modern Chinese music. URL: <http://www.oxiang.com/music/20170808/63637.html> (In Chinese).
25. Zhang Yajing. Aaron Avshalomov's “Beijing Hutongs”. *Beijing Observation*, No 1, 2011. URL: <https://sin80.com/work/aaron-avshalomov-hutongs-pekings> (In Chinese).

26. Zuo Zhenguan. “China” in European Music. URL: https://m.ciol.com/gb/articles/2023-12/12/content_lbKZGBHWo8.html (In Chinese).

REFERENCES:

1. Kong, ZhuJun (2020). Aaron Avshalomov – fundator kytaiskoi opernoi ta symfonichnoi muzyky XX st. [Aaron Avshalomov – the founder of the Chinese opera and symphonical music of the XX century]. *Kultura ta informatsiine suspilstvo XXI st.* Kharkiv. Pp. 118–120 [in Ukrainian].
2. Kong, ZhuJun (2021). Aaron Avshalomov yak fundator zhanru kytaiskoho akademichnoho baletu [Aaron Avshalomov as the founder of the genre of Chinese academic ballet]. *Kultura ta informatsiine suspilstvo XXI st.* Kharkiv. Pp. 144–145 [in Ukrainian].
3. Kong, ZhuJun (2023). Innovatsiini osoblyvosti kompozytorskoho styliu Aarona Avshalomova (na materialy analizu Kontsertu dlia fleity z orkestrom) [Innovative features of the composing style of Aaron Avshalomov (based on the analysis of the Concert for flute with orchestra)]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk.* Vyp. 70. Vol. 1. Drohobych. Pp. 166–171 [in Ukrainian].
4. Kong, ZhuJun (2022). Muzyka A. Avshalomova vidkryvaie muzychnyi festyval “Kytai zaraz” u Niu-Yorku: dialoh Skhodu ta Zakhodu [Music by A. Avshalomov opens the “China Now” Music Festival in New York: the dialogue of East and West]. *Kulturolohiia ta sotsialni komunikatsii: innovatsiini stratehii rozvytku.* Kharkiv. Pp. 358–359 [in Ukrainian].
5. Kong, ZhuJun (2023). Muzyka Aarona Avshalomova yak symvol kulturnoi vzaiemodii Skhodu ta Zakhodu: yevropeiski kontserty Shankhaiskoho symfonichnoho orkestru [Aaron Avshalomov’s music as a symbol of cultural interaction between East and West: European concerts of the Shanghai Symphony Orchestra]. *Kultura ta informatsiine suspilstvo XXI st.* Kharkiv. Pp. 341–343 [in Ukrainian].
6. Kong, ZhuJun (2021). Opera tvorchist Aarona Avshalomova [Opera creativity of Aaron Avshalomov]. *Muzychne mystetstvo i kultura.* Vyp. 33. Kn. 1. Odesa. Pp. 109–120 [in Ukrainian].
7. Kong, ZhuJun (2024). Symfonichna poema “Khutuny Pekina” (“Beiping Hutong”) Aarona Avshalomova: dramaturhichni ta movno-kompozytsiini osoblyvosti. [The symphonic poem “Beiping Hutong” by Aaron Avshalomov: dramaturgical and linguistic and compositional features]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk.* Vyp. 75. Vol. 2. Drohobych. Pp. 36–42 [in Ukrainian].
8. Kong, ZhuJun (2023). Zhanr instrumentalnoho kontsertu v tvorchosti Aarona Avshalomova [Genre of instrumental concert in the works of Aaron Avshalomov]. *Kulturolohiia ta sotsialni komunikatsii: innovatsiyni stratehii rozvytku.* Kharkiv. Pp. 153–154 [in Ukrainian].
9. Polska, I. I., Kong ZhuJun (2021). Tvorchia diialnist Aarona Avshalomova v konteksti rozvytku muzychnoho mystetstva Kytau XX stolittia [Aaron Avshalomov’s creative activity in the context of the development of Chinese musical art of the 20th century]. *Kytaiska tsyvilizatsiia: tradytsii ta suchasnist.* Kyiv. Pp. 118–121 [in Ukrainian].
10. Polska, I. I. (2024). Vidhuk ofitsiinoho oponenta na dysertatsiiu Sun Meisuan “Vzaiemodiia zhanrovoi ta vykonavskoi stylistyky v fortepiannykh tvorakh kytaiskykh kompozytoriv” [The official opponent’s review of Song Meixuan’s dissertation “The Interaction of Genre and Performance Style in the Piano Works of Chinese Composers”]. URL: <https://num.kharkiv.ua/science/disposable-council-025> [in Ukrainian].
11. Bian, Zushan (2009). Vin prysviatyv svoie zhyttia spravi kytaiskoi narodnoi muzyky. Na vidznachennia 115-richchia vid dnia narodzhennia Aarona Avshalomova [He dedicated his life to the cause of Chinese folk music. In commemoration of the 115th anniversary of the birth of Aaron Avshalomov]. URL: <https://jx100.rymusic.art/detail/835475> [in Chinese].
12. Kompozytor Aaron Avshalomov [Composer Aaron Avshalomov]. URL: https://www.sohu.com/a/807863353_121286085 [in Chinese].
13. Enomoto, Yasuko (2003). Musicians’ Capital: Shanghai: The Origins of Western Music in Modern China. Shanghai : Shanghai Music Press. 320 p.
14. Fu, Lei (2007). Talking about the future of Chinese music and drama from the “Municipal Chinese Music Concert”. URL: <https://renzhux.wordpress.com/2007/06/01/从“工部局中国音乐会”说到中国音乐与戏剧底前/> [in Chinese].
15. He, Yilin (2021). A brief discussion on the contribution and influence of composer Zilpin on Chinese and Japanese music activities. URL: <https://www.fx361.cc/page/2021/0315/7769390.shtml> [in Chinese].
16. Honoring the Master of Music – Concert in Honor of the 130th Anniversary of the Birth of Aaron Avshalomov. (2024). Shanghai: Dudu Strange History. URL: https://www.sohu.com/a/808373434_121654133 [in Chinese].
17. Jiang, Chunfang (1983). A foreigner dedicated to the study of Chinese folk music: the ideas and practices of Aaron Avshalomov. *Music Lover*, (1) [in Chinese].
18. Korabelnikova, L. (2008). Alexander Tcherepnin: The Saga of a Emigré Composer. Bloomington : Indiana University Press. 288 p.
19. Li, Rui (2024). Global musical modernism in China, 1927–1979. MPhil(R) thesis. University of Glasgow. 2023. 136 p.

20. Qi, Binbin. Avshalomov, Aaron. URL: <https://jx100.rymusic.art/detail/835475> [in Chinese].
21. Wei, Zhongle. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Wei_Zhongle
22. Winzenburg, John. (2012). Aaron Avshalomov and New Chinese Music in Shanghai, 1931–1947. *Twentieth-Century China*. 37 (1), 50–72.
23. Winzenburg, J. (2016). Musical-Dramatic Experimentation in the Yangbanxi: A Case for Precedence in The Great Wall. In: Clark P., Pang L., Tsai TH. (eds). *Listening to China's Cultural Revolution. Chinese Literature and Culture in the World*. Palgrave Macmillan, New York. Pp. 189–212.
24. Xu, Haoyang (2017). Avshalomov's contribution to the development of modern Chinese music. URL: <http://www.oxiang.com/music/20170808/63637.html> [in Chinese].
25. Zhang, Yajing. Aaron Avshalomov's "Beijing Hutongs". *Beijing Observation*, No 1, 2011. URL: <https://sin80.com/work/aaron-avshalomov-hutungs-peking> [in Chinese].
26. Zuo, Zhenguan (2023). "China" in European Music. URL: https://m.cyol.com/gb/articles/2023-12/12/content_lbKZGBHWO8.html [in Chinese].